

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/72/2023
Identifikačné číslo spisu:	1018200079
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1018200079.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. I. - I., Malá Voda 475, Rosina, zastúpeného advokátskou kanceláriou MARCEL BIZNÁR s.r.o., Bratislava, Bajkalská 31, proti žalovanej obchodnej spoločnosti VLČI ŽILINA, a.s., Žilina, Športová 5, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Chlapíkom, Žilina, Sládkovičova 13, o zaplatenie 11.608 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9C/133/2002, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. mája 2022 sp. zn. 14Co/17/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. mája 2022 sp. zn. 14Co/17/2018 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 24. septembra 2015 č. k. 9 C 133/2002-315 tak, že žalobu zamietol (výrok I.); žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. (výrok II.); vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava I náhradu trov štátu vo výške 59,93 eura, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobca je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava I náhradu trov štátu vo výške 59,93 eura (výrok III.)

1.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí tretím) z 24. septembra 2015 č. k. 9 C 133/2002-315 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.608 eur so 17,6 % úrokom z omeškania ročne od 03. októbra 1998 do zaplatenia a trovy konania 580,39 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej ďalej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia 4 306,34 eura a náhradu trov štátu vo výške 59,93 eura.

1.2. Súd prvej inštancie (po doplnení dokazovania) vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca na základe ústnej objednávky štatutárneho zástupcu Hokejového Klubu - ŠKP Žilina vykonal stavebné práce na oprave Hokejového štadióna v Žiline v roku 1998. Žalobca vyfaktoval práce faktúrou č. 52/98 zo dňa

14. septembra 1998, č. 53/98 zo dňa 18. septembra 1998 v sume 239 471 Sk a 110 241 Sk, ktoré Hokejový klub - ŠKP Žilina neuhradil. Na základe zmluvy o združení uzavretej dňa 01. novembra 1999 v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka medzi Hokejovým klubom ŠKP VÚ 2344 Žilina PMHK Žilina s. r. o. a MsHK Žilina a. s. a zmluvy o prechode práv a povinností uzavretej podľa § 524 a nasl. a 531 ods. 1 Občianskeho zákonníka prešli všetky práva a záväzky, hmotné i nehmotné majetkové i nemajetkové práva vyplývajúce z činnosti združenia a hokejového oddielu na MsHK Žilina a. s.. Hokejový klub ŠKP VÚ 2344 Športová 5, Žilina zanikol dňa 10. januára 2005. Zo zmluvy o prevode správy majetku Mesta Žilina o č. 92/Právne/95 z 18. júla 1995 uzavretej medzi Mestom Žilina a Hokejovým klubom - ŠKP - Vojenský útvar 2344 Žilina, Športová ul. č. 5, Žilina súd zistil, že vlastník Zimného štadióna - Mesto Žilina previedol na Hokejový klub - ŠKP - Vojenský útvar 2344 Žilina správu objektu Zimného štadióna č. s. 573 spolu s parc. č. XXXX o výmere 5 810 m² v zostatkovej hodnote 25 985 786 Sk ku dňu 01. mája 1995 s tým, že Hokejový klub - ŠKP - Vojenský útvar 2344 Žilina zabezpečuje a hradí všetky bežné opravy a údržbu (bod 6 zmluvy).

1.3. Z listinných dôkazov predložených žalobcom (súpisu vykonaných prác a dodávok) mal prvoinštančný súd preukázané, že žalobcom vykonané práce na Zimnom štadióne je treba považovať za bežné opravy. Taktiež bolo v konaní preukázané Protokolom o odovzdaní účtovnej uzávierky zo dňa 30. novembra 1999 vrátane príloh, že došlo k prechodu žalovanej pohľadávky na žalovanú na základe zmluvy o združení. Žalovaná predložila súdu odstúpenie od zmluvy zo dňa 16. októbra 2002, ktorým odstúpila od zmluvy o prevode práv a povinností uzavretej na dobu neurčitú podľa § 356 ods. 1 Obchodného zákonníka a odstúpenie od zmluvy zo dňa 16. októbra 2002, ktorým odstúpila od Zmluvy o združení zo dňa 01. novembra 1999 uzavretej na dobu neurčitú podľa § 356 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré súd prvej inštancie vyhodnotil ako neplatné, nakoľko neboli podpísané predsedom a členom predstavenstva žalovanej. Súd prvej inštancie preto po doplnení dokazovania uložil žalovanej povinnosť na zaplatenie 11 608,32 eura (349 712 Sk) istiny ako ceny za dielo. O príslušenstve pohľadávky súd prvej inštancie rozhodol podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. O trovách konania podľa § 142 ods. 1 OSP (účinného do 30. júna 2016) podľa zásady úspechu vo veci a preto priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá vo veci úspech nemala. O trovách štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 OSP, keď na ich náhradu vo výške 59,93 eura (štátom vyplatené svedočné) zaviazal neúspešnú žalovanú.

2. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť (§ 388 CSP).

2.1. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcom vykonané práce (elektroinštalácie, maliarske, murárske a iné) na zimnom štadióne (ktorých úhrada je predmetom tohto sporu) v hodnote až cca 350 000 Sk, je možné v danom prípade považovať za bežné opravy v zmysle čl. 6 Zmluvy o prevode správy majetku Mesta Žilina č. 92/Právne/95 z 18. júla 1995. Odvolací súd mal za to, že žalobcom fakturované práce neboli bežnou opravou, ale išlo o práce rozsiahlejšieho stavebného charakteru a preto v zmysle čl. 4 Zmluvy o prevode správy majetku Mesta Žilina č. 92/Právne/95 zo dňa 18. júla 1995, ich vykonanie mohol objednať len vlastník zimného štadióna (mesto Žilina), ktorý by ich bol v takomto prípade i povinný žalobcovi uhradiť. Na druhej strane samotná skutočnosť, že vykonanie týchto prác si objednal Hokejový klub - ŠKP Žilina (ako nájomca) síce nespôsobil neplatnosť ústne uzavretej zmluvy o dielo, avšak na ich úhradu bol potom povinný samotný nájomca. V danom prípade tak pohľadávka žalobcu nepredstavovala nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatnej zmluvy o dielo (v prípade ktorého by bolo v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom samotné mesto Žilina), ale išlo o záväzkový nárok na zaplatenie ceny diela, kde pasívna vecná legitimácia svedčila samotnému nájomcovi.

2.2. Odvolací súd ďalej skúmal, či (aj v dôsledku zániku subjektu Hokejový klub - ŠKP Žilina) predmetný záväzok prešiel, resp. bol prevedený na žalovanú, k čomu dospel súd prvej inštancie,

vychádzajúc zo zmluvy o združení uzavretej dňa 01. novembra 1999 v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a zmluvy o prechode práv a povinností uzavretej podľa § 524 a nasl. a § 531 ods. 1 Občianskeho zákonníka a konštatujúc, že prešli všetky práva a záväzky, hmotné i nehmotné majetkové i nemajetkové práva vyplývajúce z činnosti združenia a hokejového oddielu na žalovanú (MsHK Žilina a. s.). Odvolací súd dal do pozornosti, že súd prvej inštancie pri tomto svojom závere súčasne opomenul zohľadniť to, že na žalovanú prechádzali iba také záväzky (aj to až dňom zániku združenia), ktoré vyplývali z činnosti samotného združenia (t. j. tie ktoré vznikli po 01. novembri 1999) a preto na ňu nemohli prejsť záväzky jednotlivých členov združenia vzniknuté z ich predchádzajúcej činnosti.

2.3. Pokiaľ išlo o prípadný prevod žalovaného záväzku z Hokejového Klubu - ŠKP Žilina priamo na žalovanú, odvolací súd uzavrel, že v danej veci súd prvej inštancie pri konštatovaní, že na žalovanú bol prevedený dlh zo zmluvy o dielo, nesprávne aplikoval ustanovenia § 524 a § 531 Občianskeho zákonníka, keďže tieto na daný prípad nedopadali. Keďže na žalovanú záväzky Hokejového Klubu - ŠKP Žilina zo zmluvy o dielo platne neprešli, ani neboli platne prevedené záväzky, bolo nadbytočné zaoberať sa tým, či následne žalovaná platne alebo neplatne odstúpila od uvedených zmlúv (keďže odstúpiť možno iba od právneho úkonu, ktorý je platný).

2.4. Odvolací súd k povahe žalovaného záväzkového vzťahu na rozdiel od súdu prvej inštancie mal za to, že uvedený záväzok má povahu občianskoprávnu, nakoľko zmluva o dielo nebola vykonaná v písomnej forme, jej subjektmi boli na jednej strane žalobca - živnostník podnikateľ a na druhej strane Hokejový Klub - ŠKP Žilina, ako subjekt občianskeho práva (občianske združenie). Na to, aby bol tento vzťah posudzovaný ako obchodnoprávny sa vyžadovalo splnenie podmienok upravených v § 261 a nasl. Obchodného zákonníka účinného ku dňu vzniku toho záväzku (1998). Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol. O náhrade trov konania (prvoinštančného, pôvodných odvolacích konaní a tohto odvolacieho konania) rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podal dovolanie do prvého zmeňujúceho výroku, ktorým odvolací súd žalobu zamietol. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

3.1. V súvislosti s vytýkanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP žalobca namietal, že odvolací súd porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces tým, že mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva. Porušenie práva na spravodlivý proces videl v hrubom porušení ustanovení § 382, § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP. Pre žalobcu išlo o prekvapivé súdne rozhodnutie, nakoľko odvolací súd ho nevyzval na vyjadrenie sa k použitiu ustanovení Občianskeho zákonníka o zmluve o združení, k odlišnej interpretácii § 524 a § 531 Občianskeho zákonníka, resp. k ich použitiu na prejednávany prípad, a k charakteru záväzku. Žalobca tak nemal možnosť vyjadriť sa a právne argumentovať voči týmto právnym záverom, ktoré sa vzhľadom na trikrát zopakovaný právny názor súdu prvej inštancie nejavili ako významné. Žalobca taktiež namietal, že z bodov 11 až 14 odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd zopakoval dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP, a to aj napriek tomu, že v bode 8 konštatuje, že nebolo potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie, v dôsledku čoho neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP. Následne z bodu 16 vyplýva, že dôvodom pre zamietnutie žaloby boli práve závery zopakovaného dokazovania. Dovolateľ mal za to, že ide nielen o prekvapivé súdne rozhodnutie vydané na základe rozdielných skutkových zistení bez nariadenia pojednávania, ale odvolací súd ani len neuviedol, z ktorých konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka o zmluve o združení vychádzal, preto považoval napadnutý rozsudok nepreskúmateľný.

3.2. V rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca namietal, že odvolací súd v bode 12 odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že združenie nemá právnu subjektivitu, tak nemožno na neho previesť ani záväzky jeho jednotlivých členov z ich predchádzajúcej činnosti. Dovolateľ mal za to, že od vyriešenia právnej otázky „či je možné, aby sa záväzok člena združenia, ktorý nepochádza z činnosti združenia, stal na základe zmluvy o združení solidárnym záväzkom všetkých členov združenia“

záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom ide o právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

3.3. Dovolateľ v zmysle § 444 ods. 2 CSP navrhol, aby dovolací súd odložil právoplatnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov hodných osobitného zreteľa až do rozhodnutia o podanom dovolaní a zároveň navrhol, aby dovolací súd výrok I. rozsudku odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 24. septembra č. k. 9C 133/2002-315 potvrdí, alternatívne výrok I. rozsudku odvolacieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (prípadne súdu prvej inštancie) a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd postupom podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie odmietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

5. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

Integrálnou súčasťou tohto práva je právne relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

10. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednanie sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal porušenie jej procesných práv spočívajúcich v tom, že odvolací súd sa neriadil ustanovením § 382 CSP, vydal „prekvapivé rozhodnutie“ a svoje konanie zaťažil procesnou vadou, ktorá má za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces, žalobcovi svojím postupom uprel právo vyjadriť sa, právne argumentovať, prípadne nemal možnosť vyjadriť sa a právne argumentovať voči právnym záverom, ktoré sa vzhľadom na trikrát zopakovaný právny názor súdu prvej inštancie nejavili ako významné.

15. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 382 ustanovuje, že ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

15.1. Vyššie citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty.

15.2. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné.

15.3. Pod „prekvapivým rozhodnutím“ sa v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietať ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5 Cdo 46/2011).

15.4. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre definoval tzv. prekvapivé rozhodnutie, o ktoré ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných zásadne odlišných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, pričom zároveň odvolací súd účastníkovi konania neumožní vyjadriť sa k jeho iným (odlišným) právnym záverom, teda účastník konania nemá možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné (II. ÚS 407/2016, I. ÚS 736/2016).

16. Princíp tzv. „predbežného právneho posúdenia vecí“ vychádzajúci z § 382 CSP (tiež por. § 171 ods. 1 CSP) teda súvisí so zameraním sa na dokazovanie sporných skutočností, aby strany sporu dostali príležitosť predstaviť vlastné argumenty týkajúce sa právneho posúdenia vecí. Tým by sa mohol predbežný právny názor všeobecného súdu potvrdiť alebo vyvrátiť (III. ÚS 446/2010, 4 Cdo 22/2017).

17. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vo svojom (poradí treťom) rozhodnutí z 24. septembra 2015 č. k. 9 C 133/2002-315 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.608 eur so 17,6 % úrokom z omeškania ročne od 03. októbra 1998 do zaplatenia a trovy konania 580,39 eura, nakoľko mal preukázané, že všetky práva a povinnosti Hokejového klubu - ŠKP VÚ 2344 Športová 5, Žilina vrátane povinnosti zaplatiť žalobcovi cenu diela, prešli na základe zmluvy o združení uzavretej dňa 01. novembra 1999 v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka medzi Hokejovým klubom ŠKP VÚ 2344 Žilina PMHK Žilina s. r. o. a MSHK Žilina a. s. a zmluvy o prechode práv a povinností uzavretej podľa § 524 a nasl. a 531 ods. 1 Občianskeho zákonníka na žalovanú (MSHK Žilina a. s.). Odvolací súd pri svojom rozhodovaní (žalobu zamietol) použil ustanovenia Občianskeho zákonníka o zmluve o združení, rozdielnym spôsobom interpretoval § 524 a § 531 Občianskeho zákonníka a na rozdiel od súdu prvej inštancie posúdil záväzok zo zmluvy o dielo ako záväzok občianskoprávneho charakteru.

17.1. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd neoboznámil strany so svojím odlišným právnym názorom pri posudzovaní nároku žalobcu a nedal im príležitosť sa k tomuto názoru vyjadriť. Žalobca tak nevedel, že odvolací súd bude na vec nazeráť inak a nemohol tomu prispôsobiť svoje právne a skutkové námietky.

18. Z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie odvolací súd založil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch než súd prvej inštancie, pričom žalobca v danej procesnej situácii nemal možnosť namietať správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní. Zo spisu totiž nevyplýva, že by odvolací súd postupoval podľa § 382 CSP, že by si splnil svoju povinnosť vyplývajúcu z tohto ustanovenia, čím porušil právo strany na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

19. Výzva odvolacieho súdu podľa § 382 CSP je potrebná vždy, keď odvolací súd dospeje k záveru, že

nárok treba posúdiť podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia za súčasného splnenia podmienky, že toto iné zákonné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce.

20. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 33/2011 konštatoval, že pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníkov konania v zmysle § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“; odo dňa účinnosti CSP § 382 CSP), aby sa vyjadrili k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f) OSP.

21. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že v kontexte celého súdneho konania ide o tak závažné pochybenie odvolacieho súdu, ktoré znemožnilo žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 237 ods. 1 OSP (teraz § 420 písm. f) CSP), dovolaním napadnuté rozhodnutie treba zrušiť; najvyšší súd v týchto prípadoch zrušoval napadnuté rozhodnutia bez toho, aby sa zaoberal správnosťou v nich zaujatých právnych záverov (por. napr. rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

22. Dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené. So zreteľom na to dovolaním rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

23. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.